

Interreg

Pol'sko-Slovensko

Európsky fond regionálneho rozvoja

EURÓPSKA ÚNIA

AKO SME SPOLOČNE SLÁVNOSTNE OTVORILI ALTÁNKY PRI VEŽI A KAPLNKE

Pozvánka na spoločné stretnutie spojené s výstupom k altánkom pri vyhliadkovej veži a kaplnke Sedembolestnej Panny Márie bola rozoslaná všetkým pozvaným hosťom a zverejnená na oficiálnych stránkach obce Krušetnica. Dňa 18.09.2021 sa teda stretli zástupcovia oboch obcí – Krušetnice (SK) a Jelesnej (PL) za účelom otvorenia týchto altánkov.

OBEC KRUŠETNICA VŠETKÝCH SRDEČNE POZÝVA NA OTVORENIE ALTÁNKOV PRI VYHLIADKOVEJ VEŽI A PRI KAPLNKE SEDEMBOLESTNEJ PANNY MÁRIE

GMINA KRUŠETNICA SERDECZNIE ZAPRASZA WSYSTKICH
DO OTWARCIA ALTANÓW POD WIEŻĄ WIDOKOWĄ I KAPLICA
PANNY MARYI

Dňa: 18.09.2021

Zraz: 13:00 pri vyhliadkovej veži v Krušetnici

Program (SK):

Od vyhliadkovej veže sa vyberieme spoločne ku kaplnke Sedembolestnej Panny Márie, kde bude pre návštevníkov pripravené malé sladké občerstvenie a obe starostky - p. Terézia Pacoňová a p. Anna Wasilevska slávnostne otvoria nové altánky.

Program bude zavŕšený na námestí v Krušetnici, kde bude pre návštevníkov pripravené hojné pohostenie. Všetci ste srdečne pozvaní!

Program (PL):

Z wieży widokowej udamy się wspólnie do kaplicy Panny Maryi, gdzie dla zwiedzających zostanie przygotowany mały słodki poczęstunek i obaj burmistrzowie – p. Terézia Pacoňová i p. Anna Wasilevska uroczyste otworzy nowe altany. Program zakończy się na placu w Krušetnicy, gdzie nie zabraknie rozrywki dla zwiedzających. Serdecznie zapraszamy!

Interreg
Polsko-Słowacko
Europejski fundusz regionalny

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Objavujme krásy krušetnického chotára

Číslo mikroprojektu: INT/EB/ZA/1/VI/A/0259

Územie slovensko-poľského pohraničia je bohaté na prírodné či kultúrne zaujímavosti. Práve tie je potrebné neustále dostávať do povedomia a zároveň ich sprístupniť pre samotných obyvateľov i návštevníkov.

Pre tento zámer je dôležitým aspektom cezhraničné partnerstvo našej obce Krušetnica (SK) s obcou Jelesnia (PL).

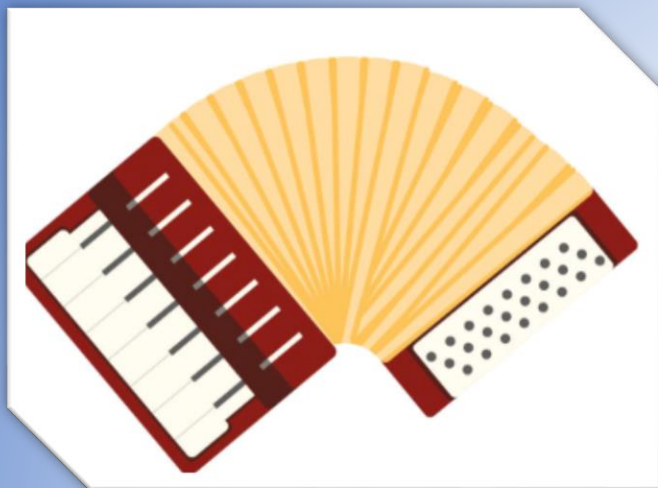

O 12:00 sme sa stretli pri obecnom úrade v Krušetnici, naši poľskí priatelia vystúpili z autobusu a starostka p. Terézia Pacoňová ich srdečne privítala – tradične prípitkom a chlebom so soľou. Nasledoval príhovor starostky p. Terézie Pacoňovej, pridala sa aj p. Anna Wasilewska, ktorá poďakovala za pozvanie do Krušetnice. Ocenila vzájomnú spoluprácu, pochválila spoločný mikroprojekt a spolu so svojimi krajanmi sa tešila na výstup k vyhliadkovej veži. Tam už čakali ďalší účastníci podujatia.

Všetci hostia sa podpisovali do prezenčných listín.

Počas celého dňa
sprevádzala
účastníkov ľudová
hudba v podaní
žiačiek našej
základnej školy a
pánov muzikanov
Chudobovcov.

Skupinka 40 Poliakov sa od obecného úradu presunula k altánku pri veži. Tam už čakalo cca 50 Krušetničanov, aby sme spoločne vodou z Bielej Oravy symbolicky pokrstili altánok.

Počas absolvovania trasy náučného chodníka sme sa postupne zastavili pri každej z ďalších štyroch informačno-náučných tabúl, ku ktorej nám poskytol odborný výklad pracovník zo Správy CHKO Horná Orava.

Informačno-
náučná tabuľa
č. 7 o význame
lesa, o jeho
vývinových fázach
a jeho úžitkových
vlastnostiach

Interreg
Północno-Słowacko

7. AKO RASTIE LES? PREČO JE LES UŽITOČNÝ?

ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

Les možno pohliadať za kosťou prírodnej krajiny a súčasne za protiváhu k antropogénne pozmenenej krajine. Les ako jeden z najväčších suchozemských ekosystémov plní viacero dôležitých funkcií. Význam produkcie drevenej hmoty je nespochybniteľný, no mimoprodukčný význam je o mnoho dôležitejší. Súčasťou výnára ochranných lesov a lesov osobitného určenia, ktoré plnia najmä ekologické a spoločenské funkcie.

MIMOPRODUKČNÝ VÝZNAM LESA:

Ekologický:

- pôdochranný (ochrana pôdy)
- vodochranný (voda)
- klimatický (klimatické účinky)

Environmentálny:

- zdravotný (rekreácia a liečenie)
- kultúrny (ochrana prírody a krajiny)
- inštitucionálny (poznávanie, výchova)

Lesy sú aj významným producentom kyslíka. Napríklad sto rokov starý buk s listovou plochou 1600 m² za hodinu vyprodukuje 17 kg kyslíka, čím zabezpečuje ročnú spotrebu desiatich ľudí.

Dreviny majú priaznivý vplyv aj na zvyšovanie vlhkosti ovzdušia. Výsadbou lesných porastov môže dôjsť tiež k zlepšeniu pôdnych vlastností. Lesy obohacujú pôdu dusíkom a humusom. Les plní aj protieroznú funkciu, ktorá spočíva v ochrane pôdy pred narušením povrchovým odtokom. Les chráni pôdu pred zosuvmi, keď využitím koreňových systémov spevňuje pôdu. Les viaže snehovú pokrývku a tým zabráňuje vzniku, brzdí a prípadne zastaví lavíny. Významnú funkciu plní aj na brehoch riek a potokov, kde chráni brehy pred vodnou eróziou. Dôležitou funkciou lesa je, že dokáže premeniť povrchový odtok vody na podzemný. Zabráňuje povodňovým vlnám a to postupným zadržiavaním a vsakovaním. Lesy plnia aj funkciu ekologickej prírodnej „báňky“, kde výrazne pôsobia na čistotu, ako aj hygienu vody.

Lesný ekosystém tvorí vhodné prostredie pre život rastlín a živočíchov, čím plnia aj akosť biologickú funkciu.

Rekreačné využitie lesov výraznou mierou napomáha regenerácii fyzických a psychických síl človeka.

Kultúrna – ochranná funkcia lesa smeruje k zachovaniu a využívaniu lesa ako prírodného prostredia cenného jeho pôvodnosťou a krásou. Cieľom lesného hospodárstva uplatňujúceho ochrannú funkciu lesa je zachovať a rozvinieť pôvodnosť a krásu lesnej prírody, usilujúc o jej ekologickú rovnováhu a chrániac ju pred antropizáciou.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Lesná baňka

Lesná baňka je miesto, kde sa nachádzajú staré stromy, ktoré sú domovom pre mnohé živočíchy a rastliny. Tieto stromy majú veľkú hodnotu pre prírodu a ľudstvo.

Informačno-náučná tabuľa č. 8 o tom, ako je potrebné les chrániť a čo ho ohrozuje

Interreg
Północno-Słowacja

8. ČO OHROZUJE LES?

**ŽILINSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ**

V súčasnosti stav lesov poznačuje najmä negatívna činnosť človeka – ide o vplyv klimatických zmien, emisií v ovzduší, následná zmena pH zrážok, výkyvy teploty, intenzívne sucha či prudké dažde... Pri nerovnováhe prostredia dochádza k nerovnováhe škodcov v lesných ekosystémoch. Dochádza k premoženiu škodcov (hmyz, hľodavce, drevokazné huby...), k zhoršeniu zdravotného stavu dreven a k postupnej degradácii lesov. Sucha, požiare, erózia pôdy sú jednými z najväčších strážnikov lesných ekosystémov. Je veľmi dôležité tento vplyv minimalizovať – je treba globálne meniť správanie sa človeka, nastaviť limity únosné pre ekosystémy a pristupovať k hospodáreniu v lesoch udržateľne.

Dôležitá je aj individuálna, lokálna a presne cieľová ochrana, ktorá má viacero metód:

- chemická (aplikácia chemických látok v lesoch)
- mechanická (odkôrňovanie, vyžínanie)
- biometrická (feromónové lapačky, lapače)
- biologická (príroda blízka, preventívna, prirodzená)

Práve biologická metóda je pri boji proti nežiadúcim živočíchom v lesoch najvhodnejšou. Medzi biotické regulátory lesných škodcov patria okrem mravcov, ťas alebo drobných cicavcov tiež vtáky, ktoré sa sústreďujú v mieste výskytu a šírenia škodlivého hmyzu a dokážu likvidovať jeho vajčka i húsenice. V našich lesoch sú vyvesované budky pre lesných spevavcov – najmä pre sýkorky, brnľáky či kôrovníky, ktoré sú schopné počas hniezdenia zkonsumovať množstvo hmyzích škodcov. Aj sovy dokážu výrazne eliminovať výskyt hľodavcov v lesoch. Viaceré druhy dafňov (dubník trojprstý, dafň čierny a dafň veľký) majú zasa vo svojom jedálničku lykožrúta.

Obecne stan lesov jest naznaczone głównie negatywną działalnością człowieka – to wpływ zmian klimatu, emisji gazów do powietrza, późniejszej zmiany pH opadów, wahań temperatury, intensywnej suszy, czy ulewnych deszczów... Brak równowagi środowiskowej prowadzi do braku równowagi szkodników w ekosystemach leśnych. Dochodzi do przerostu liczby szkodników (owadów, gryzoni, grzybów niszczących drzewa...), pogorszenia zdrowotności drzew i stopniowej degradacji lasów. Susza, pożary, erozja gleby to jeden z największych postrachów ekosystemów leśnych. Bardzo ważne jest minimalizowanie tego wpływu – konieczna jest globalna zmiana zachowań ludzi, wyznaczenie granic akceptowalnych dla ekosystemów oraz podejście do gospodarki leśnej w sposób zrównoważony.

Ważna jest również ochrona indywidualna, lokalna i precyzyjnie ukierunkowana, dla której można zastosować kilka metod:

- chemiczne (zastosowanie chemikaliów w lasach)
- mechaniczne (korowanie, wycinanie)
- biometryczne (pułapki feromonowe, pułapki)
- biologiczne (blisko natury, profilaktyczne, naturalne)

Jest to metoda biologiczna najbardziej odpowiednia do zwalczania niechcianych zwierząt w lasach. Oprócz mrówek, os czy drobnych ssaków biotycznymi regulatorami szkodników leśnych są także ptaki, które koncentrują się w miejscu występowania i rozprzestrzeniania się szkodliwych owadów i mogą eliminować ich jaja i gąsienice. W naszych lasach znajdują się budki dla leśnych solistów (sikorek, kowalików czy petzaczy ogrodowych), które podczas gniazdowania są w stanie pożreć szereg owadzych szkodników. Równie pomocne są sowy, które są w stanie w znacznym stopniu wyeliminować występowanie gryzoni w lasach. Z kolei gatunki dzięciołów (dzięcioł trójpalczasty, dzięcioł czarny i dzięcioł wielki) mają w swojej diecie komika drukarza.

Informačno-náučná tabuľa č. 9 o flóre tunajšieho lesa a faune, ktorá ho obýva.

9. OBYVATELIA LESA A PLODY LESA

Realizované prostredníctvom mikroprojektu s názvom „Obdivujeme krásu kráľovského chotára“

Zrealizowane w ramach mikroprojektu pt. „Odkrywamy piękno królewskich okolic.“

VEDELI STE, ŽE?
Gępiuch ślimakowy swójmi względem wielki przypomina ślimaka, nie w skutočnosti idzie o „beznożną jałowiec”. Na koniec się mu zachowuje iśa zwykły kończalik, który zwrócić nie sđ widzieliś.

Medzi charakteristický lesný druh oboživeličov v lesoch patrí ropucha bradávičnatá, ktorú môžeme nájsť takmer všade. Skočen hnedý hadie vajčka do rôznych kaluží a mliečok, často keď je ešte v lese sneh. Poneme malú a z vrchnej časti nápadná je kunka žibuchová. Z plazov sa bežne vyskytuje jaľterica obyčajná a jaľterica živorodá. Z hadov môžeme stretnúť vretenicu severnú, ktorá je jediným jedovatým hadom žijúcim na Slovensku.

Jednym z charakterystycznych leśnych gatunków płazów jest ropucha brodawkowata, którą można spotkać niemal wszędzie. Brązowa żaba składa jaja w różnych kalużach i bajorach, często, gdy w lesie jest śnieg. Kunka żółtorzuchowa jest stosunkowo niewielką i niepozorną z góry. Z gadów powszechne są jaszczurki pospolite i jaszczurki żyworodne. Spośród węży możemy spotkać żmiję zyzgawkową, która jest jedynym jadowitym wężem żyjącym na Słowacji.

Wyraźnie liczną grupę zwierząt leśnych tworzą ptaki. Specjalnie kształtowany dziób ma krzyżodziób świerkowy – specjalizuje się w zbieraniu nasion z szyszek świerkowych, jodlowych i sosnowych, które są głównym źródłem jego pożywienia. Sikorki stanowią nieodłączną część lasów – bogactwa zwyczajna, modraszka zwyczajna, sosenówka, czubuska europejska. Do najmniejszych śpiewaków operowych należy myszkićka zwyczajna i strzyżek zwyczajny. Dzięcioły utrzuje się za wskazniki zachowanego lasu. To „leśni lekarze” działający o zdrowie drzew – dzięciol wielki, dzięciol trójpalczasty. Wnęki jarowe wydłubane przez dzięcioły służą do gniazdowania lub jako tymczasowe schronienie, np. sóweczki zwyczajnej czy włośniaki zwyczajnej. Z większych sów należałyby wymienić puszczyka unalskiego. Ptaki drapieżne są integralną częścią siedliska leśnego. Typowym gatunkiem leśnym jest jastrząb i myszówko zwyczajny, który jednak lata głównie nad terenami otwartymi w poszukiwaniu pożywienia. Z grupy ssaków możemy spotkać jelenia, samy europejskie, dzik. W naszych lasach ważne miejsce zajmują duże drapieżniki. Chociaż niedźwiedź brunatny należy do naszych największych drapieżników, to aż 90% jego pokarmu stanowią składniki roślinne – liście, bulwy, korzenie i różnego rodzaju owoce leśne. W lasach Orawy, oprócz niedźwiedzia, swoje stałe miejsce mają także wilki i rysie euroazjatyckie.

Wyraźnie liczną grupę zwierząt leśnych tworzą ptaki. Specjalnie kształtowany dziób ma krzyżodziób świerkowy – specjalizuje się w zbieraniu nasion z szyszek świerkowych, jodlowych i sosnowych, które są głównym źródłem jego pożywienia. Sikorki stanowią nieodłączną część lasów – bogactwa zwyczajna, modraszka zwyczajna, sosenówka, czubuska europejska. Do najmniejszych śpiewaków operowych należy myszkićka zwyczajna i strzyżek zwyczajny. Dzięcioły utrzuje się za wskazniki zachowanego lasu. To „leśni lekarze” działający o zdrowie drzew – dzięciol wielki, dzięciol trójpalczasty. Wnęki jarowe wydłubane przez dzięcioły służą do gniazdowania lub jako tymczasowe schronienie, np. sóweczki zwyczajnej czy włośniaki zwyczajnej. Z większych sów należałyby wymienić puszczyka unalskiego. Ptaki drapieżne są integralną częścią siedliska leśnego. Typowym gatunkiem leśnym jest jastrząb i myszówko zwyczajny, który jednak lata głównie nad terenami otwartymi w poszukiwaniu pożywienia. Z grupy ssaków możemy spotkać jelenia, samy europejskie, dzik. W naszych lasach ważne miejsce zajmują duże drapieżniki. Chociaż niedźwiedź brunatny należy do naszych największych drapieżników, to aż 90% jego pokarmu stanowią składniki roślinne – liście, bulwy, korzenie i różnego rodzaju owoce leśne. W lasach Orawy, oprócz niedźwiedzia, swoje stałe miejsce mają także wilki i rysie euroazjatyckie.

Poszukiwami po lesie możemy obdivovať plody lesa – čučoriedky, maliny, leśné jahody či hriby. Pestrofarebná jaseňová vďaka či muchotrávka červená pŕia naše znaky...

Poszukiwami po lesie możemy obdivować plody lesa – czucoriedky, maliny, leśne jagody či hriby. Pestrofarebną jaseňową vďaka či muchotrávka červená pŕia nasze znaky...

Pri vyhliadkovej veži bol podávaný čaj a makové buchty, pretože jesenné počasie bolo chladné. Od altánku pri veži sme sa teda presunuli po náučnom chodníku k altánku pri kaplnke.

Pri kaplnke Sedembolestnej Panny Márie sme sa spoločne pomodlili, urobili pamätnú fotografiu a vybrali sa naspäť do obce.

